

חקת (270)

יַעַן לֹא הֶאֱמַנְתֶּם בִּי לְהַקְדִּישֵׁנִי לְעֵינַי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכֵן לֹא תִבְיֵאוּ אֶת הַקְּהָל הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לָהֶם (כ. יב)

הרבה תנאים נדרשים כדי להפיק מלימוד התורה את ההשפעות החיוביות. בראש סולם עדיפויות נמצא ללא ספק ענין מסירות הנפש ללימוד, והיינו שהאדם נבחן עד כמה הוא מוכן למסור את נפשו כפשוטו ממש, כדי לזכות לתורה. תורת ישראל אינה נקנית בלי מסירות נפש. יש מקרים שבהם עומד האדם במצב של נסיון קשה ומתמשך. הוא אמנם מסר את נפשו ללימוד במשך תקופה ארוכה, עד שביום אחד, כדרכו של יצר הרע המעוניין להחליש את לבותיהם של ישראל, מפעפעת בו הרגשה שכביכול אינו מסוגל יותר, ואז הוא מתמוטט. העצה היעוצה במקרים כאלה היא להחזיר בקרבו את הידיעה שכל הירידות והנפילות של האדם הם שרשרת אחת גדולה של נסיונות, וכאשר יעמוד בכולם יזכה לבסוף לדברים שאין כל מלאך ובריה יכולים לשער. מחשבות אלו יעניקו לו את הכח לעמוד איתן בפני כל המשברים המתרגשים ובאים עליו. הבעיה היא שבדרך כלל אנו נוהגים להשקיף על כל נסיון ביחידה עצמאית.

רב זילברשטיין בספרו "טובך יביעו"

העולם הזה כאוהל ארעי

זאת התורה אדם פי ימות באהל (י"ט. יד)

הסביר רבי צבי פסח פראנק זצ"ל רבה של ירושלים, שהאדם צריך לדעת כי הוא כמו גר בעולם, כמו אורח שנוטה ללון בפונדק באמצע הדרך. על זמן פטירתו של האדם מן העולם, כתב שלמה המלך (קהלת יב. ה): "כי הולך האדם אל בית עולמו", משמע מהפסוק, שעולמו האמיתי של האדם הוא עולם הבא, הבית אשר בנה לעצמו בתורתו ובמעשיו הטובים, הוא ביתו הקבוע, אבל העולם הזה הוא דירת ארעי, והאדם נמצא בתוכו כמו אורח.

זהו ביאור הפסוק "אדם פי ימות באהל", כאן בעולם הזה אינו נמצא אלא באהל שהוא דירת ארעי, והוא הולך לבית עולמו, שם היא דירתו הקבועה.

ספר "להתענג בתענוגים"

אשר אין ביה מום אשר לא עלה עליה על (י"ט. כ)

מי שרואה את עצמו כאילו כבר הגיע לתכלית השלימות וכבר אין בו שום פגם ומגרעת, הרי זה סימן מובהק שעדיין אין עליו עול מלכות שמים. אלמלי היה עליו מקצת של עול מלכות שמים, היה מבין יפה כי עדיין איננו אלא מומים בלבד.

ספר "מענינה של תורה" בשם התוזה מלובלין

זאת חקת התורה אשר צנה ה' לאמר (י"ט. א)

צריך להבין, הלא חז"ל המשילו את מצות פרה אדומה הבאה לכפר על חטא העגל לאם המקנחת את בנו, והתבאר ברש"י בהרחבה איך כל פרטי מצוה זו מכוונים לחטא העגל, אם כן מדוע מכנה זאת התורה "חוקה" שענינה ציווי בלי טעם?

יש לבאר על פי הגמרא (קידושין לא.), שמספרת אודות דמא בן נתינא שהיה סוחר באבנים טובות ופעם ביקשו חכמים לקנות ממנו אבנים טובות לאפוד ולחושן, אך הוא לא נענה להם, משום שהמפתח היה מתחת לראשותיו של אביו שישן באותה שעה ולא רצה להקיצו. לשנה אחרת נתן הקב"ה שחרו שנולדה לו פרה אדומה בעדרו. באו חכמי ישראל לקנות ממנו את הפרה, אמר להם: יודעני בכס שאם אני מבקש מכם כל ממון שבעולם, אתם נותנים לי, אלא אין אני מבקש מכם אלא אותה ממון שהפסדתי בשביל כבוד אבא. הרי לנו שפרה אדומה עלה לעם ישראל הון עצום ולא נמנעו מלשלם עבורה, כל הון שנתבקש. זוהי משמעות דברי חז"ל תבא פרה ותכפר על מעשה עגל, שהרי עגל הזהב מסמל אהבת בצע שאנשים סוגדים לו ורואים בו את העיקר. דוקא משום כך מצות פרה אדומה העולה הון עצום למצוה שלא מובנת בשכל, דווקא היא מראה שאין ישראל משתחווים לעגל הזהב. משום כך: תבא הפרה ותכפר על העגל.

ספר "לחתך עליין"

שפלות הרוח בעיני הגוף וגבהות הלב לעבודת השי"ת וְלָקַח הַפֶּה עֵץ אֲרָז וְאֲזוּב וְשָׁנִי תוֹלַעַת וְהַשְּׁלִיךְ אֶל תוֹךְ שְׂרִפַּת הַפֶּרָה (י"ט. ו)

אפשר לרמז על פי הידוע שאדם צריך להיות שפל רוח במאוד. אמנם זה מצד חומרו, אך כשצריך לעסוק בעבודת ה' צריך להשתמש גם כן במדת הגבהות על דרך: "ויגבה לבו בדרכי ה'" (יהושפט יז. ו). ונאמר בדרך המלך: "חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותך" (תהלים קיט. נט), ופירושו בו שצריך להחשיב דרכיו בעיניו, ולומר שאני פועל הרבה במעשי הטובים אם אעשה בתשובה ואהבה ויראה ושמחה בלתי לה' לבדו, והוא מחמת חלק נשמתו, שהוא חלק אלו-ה ממעל. ולרמז זה, לטהר את האדם מטומאתו, השליך לתוך שריפת הפרה עץ ארז ואזוב: עץ ארז שהוא גבוה, אזוב שהוא הנמוך, ושני תולעת על דרך: "ואנכי תולעת ולא איש" (תהלים כב. ז)

ספר "עלים לתרופה"

וּנְפָשָׁנוּ קָצָה בְּלֶחֶם הַקֶּלֶקֶל (כ. ה.)

אמר הגר"י גלינסקי זצ"ל: "וַיִּדְבַּר הָעַם בְּאֲלֻקִּים וּבְמִשְׁפָּה לְמָה הֶעֱלִיתָנוּ מִמִּצְרַיִם לְמוֹת" (כ.ה.). ולפלא הדבר על מה מתלוננים בני ישראל? האם באמת היה חסר להם מזון ומים? לא רק שלא היה חסר להם דבר אלא קבלו את המזון אף ללא טורח אם כן מה מקום לתלונות? אלא, צריך לדעת כי היסוד והבסיס היא ההכרה, שלא מגיע לנו כלום, שהכל חסד, על הכל עלינו להודות. הצרה הגדולה, שהארם הולך בהרגשה שמגיע לו, ושאינן מכירים במעלתו, ואינן נותנים לו מספיק. כל מה שנותנים הוא מקבל בטבעיות, ולעולם אין יוצאים ידי חובה כלפיו. לא הקב"ה, לא הוריו, לא אשתו, ובודאי שלא הוריה. מי חייב לך, למה מגיע לך?
ספר "להתעורר באהבתך"

כשהמנהיג נמצא, לשטן אין שליטה

וַיֵּרָאוּ כָּל הָעֵדָה כִּי גִוַע אַהֲרֹן (כ. כט)

אומר רש"י: כשראו משה ואלעזר יורדים ואהרן לא ירד אמרו: היכן הוא אהרן? אמר להם: מת, אמרו לו: אפשר מי שעמד כנגד מלאך ועצר את המגפה ישלוט בו מלאך המוות? מיד בקש משה רחמים והראוהו מלאכי השרת מוטל במיטה, ראו והאמינו. בתרגום יונתן באר, שראו את משה רבנו הולך עם בגדים קרועים. נשאלת השאלה: הרי הם כבר מנוסים במצבים שכאלה. בחטא העגל השטן הראה להם את מיטתו של משה, והתברר להם שלא היה ולא נברא, הכל היה מעשה שטן, שרצה לבלבלם ולאחוז את עיניהם. אם כן, כאשר ראו את אהרן מוטל במיטה הם היו צריכים לומר "גירא בעינך, שטן, הפעם לא תצליח לרמות אותנו! והיאך יתכן שלא למדו מאומה מן העבר וראו האמינו? אומרים המפרשים: 'שכשהרבי' לא נמצא, יכול השטן לשלוט בהם והוא מצליח להתל ולאחוז את עיניהם. כך היה במעשה העגל. לא כן כשמשה נמצא, השטן כבר לא בעל הבית. יש מי שעומד ומשגיח לבל יתפתו לו. לכן, בהיותם עם משה, כשראו את אהרן במיטה 'ראו והאמינו' שזו אמת ולא מעשה שטן.

ספר "יחי ראובן"

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה עֲשֵׂה לָךְ שָׂרָף וְשִׂים אֹתוֹ עַל נֶס וְהָיָה כָּל הַנְּשֻׁפָּה וְרָאָה אֹתוֹ וְחָי (כא. ח)

שואל החפץ חיים: מדוע כאן כשהעם דיבר לשון הרע באו הנחשים, ונשכו את העם, והיה צורך שמשה יעשה פעולה של עשיית נחש נחושת, ולהשימו גבוה, ורק לאחר שהנשך הביט בו התרפא? דבר שלא ראינו בשאר פורענות, ששם משה רק צעק לה' והציל את עם ישראל. ומשיב: עוון לשון הרע חטאו גדול וקשה. וכשנענשים עליו אין די בצעקה או תפילה, יש צורך גם במעשה, להמחיש לנו כמה עוון זה קשה. וכאן שבני ישראל דברו על המן וכינוהו "הלחם הקלוקל", לא היה די בתפילה והיה צריך גם במעשה.
ספר "שולחן אליהו"

הלכה: מה רשאים לקנות בדמי שביעית

מכר פירות שביעית שלא בהבלעה ושלא בהקפה חלה קדושת שביעית גם על הכסף שקיבל, ולכן, אסור לקנות בכסף שקיבל אלא מאכלים אחרים, ולאכלם בקדושת שביעית, וכשיעשה כן תפקע קדושת שביעית מן הכסף. בכסף שקיבל מותר לקנות כל המאכלים, אפילו בשר ודגים וביצים, והם קדושים בקדושת שביעית מדין חליפי שביעית. אבל אסור לקנות בו קרקע או חפצים שאינם אוכל, כגון כלים, טלית, וכדומה או בעלי חיים. כל המשקאות ואפילו מים לשתייה דינם כמאכל, אך לא מים לרחיצה.

ספר "פירות שביעית"

פתגם: גמילות חסדים, גמול עצמך מלבקש חסדים

ספר "שמחה"

חקירה: שטרך בידי מאי בעי

סברא שלא פרע את ההלוואה, כי אילו היה פורע היה לוקח את השטר מהמלווה, או התחייבות שישלם לו כשיש לו את השטר (הגר"ח סטנסיל קטו, קובץ שיעורים בבא בתרא תרב, תרג)

ספר "סודות וחקירות"

סיפור: מחצה על מחצה

רבי איזיל חריף נקלע לעיירה קטנה ודלה, ולמרבח פליאתו מצא בה שני רבנים, שכיחנו כל אחד בצד אחד של העיירה. חיך רבי איזיל ואמר: זהו שאמר הכתוב: "וגם את המת יחצוץ", עיירה כה קטנה ודלה, ממש, מתה, ובכל זאת היא חצויה בין שני הרבנים.

ספר "חד וחלק" חלק ג' (דף קלד)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אברהם בן רבקה, מאיר בן גבי זווירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, סשא בנימין בן קארין מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלוה, אלחנן בן חנה אנושקה, רבקה בת ליזה, רישירד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטיין היימה שמחה. זיווג הגון לאלודי רחל מלכה בת חשמה, הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייזל לאוני. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת אליהו בן זהרה, ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. שמחה בת קמיר. מיכאל צ'רלי בן ג'וליית אסתר.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען

לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:

germon73@hotmail.fr

ניתן למצוא את העלון

www.kollel-aixlesbains.fr